

Kịch bản thay đại cử tri Dân Chủ bằng đảng Cộng Hòa để giúp Trump tái đắc cử

RFI, 17/11/2020 - 12:20

Tổng thống Donald Trump (P) không chấp nhận thua cuộc trước đối thủ Biden (T). AFP/File
Trọng Nghĩa

Kết quả cuộc bầu cử tổng thống Mỹ ngày 03/11/2020 do các phương tiện truyền thông công bố cho thấy ứng viên Joe Biden thuộc đảng Dân Chủ đã chiến thắng với 306 đại cử tri, so với 232 đại cử tri về tay đối thủ Donald Trump thuộc đảng Cộng Hòa. Kết quả này tuy nhiên còn chờ được chính các đại cử tri từng bang bỏ phiếu xác nhận vào ngày 14/12 tới đây.

Chính trên điểm này mà nhiều người trong giới ủng hộ tổng thống Trump được cho là muốn tranh thủ để “chuyển bại thành thắng”.

Trong bối cảnh Donald Trump kiên quyết không chấp nhận thất bại, liên tiếp cáo buộc phe Dân Chủ gian lận, đồng thời tung ra nhiều vụ khiếu kiện để đảo ngược kết quả bầu cử, nhiều người thân cận với tổng thống mãn nhiệm đã gợi lên khả năng các nghị viện tại các bang do đảng Cộng Hòa lãnh đạo chọn ra đại cử tri của đảng cho cuộc bỏ phiếu ngày 14/12, kể cả khi đa số cử tri trong bang đã bầu cho ông Biden vào ngày 03/11. Làm được điều đó, đặc biệt là tại các bang then chốt như Georgia, Michigan hay Wisconsin, Pennsylvania, thì tổng thống Trump dứt khoát sẽ vượt quá con số 270 phiếu đại cử tri cần thiết để được tái đắc cử.

“Mọi khả năng cần được xem xét”.

Theo báo chí Mỹ, dù có vẻ không tưởng, nhưng ngay từ khi những kết quả đầu tiên cho thấy tổng thống Trump bị thua đối thủ Joe Biden về số đại cử tri, một số tên tuổi trong đảng Cộng Hòa đã bắt đầu gợi lên khả năng này.

Một ví dụ điển hình được báo New York Times nêu bật là trường hợp thống đốc bang Florida Ron DeSantis, ngày 06/11, đã cho rằng các cơ quan lập pháp của các bang do đảng Cộng Hòa lãnh đạo nên tính tới việc chọn ra đại cử tri cho ông Trump.

Nhật báo Washington Post ngày 11/11 còn tiết lộ rằng chính tổng thống Trump đã gợi đến kịch bản Nghị Viện Cộng Hòa tại các bang chọn đại cử tri cho ông, trong lúc giới thân cận với tổng thống Mỹ thì đang khuyến khích đảng Cộng Hòa tại các bang then chốt như Pennsylvania và Michigan xem xét khả năng đó.

Trên đài truyền hình Fox News, thượng nghị sĩ đảng Cộng Hòa thuộc bang South Carolina Lindsey Graham, một người ủng hộ nhiệt tình của ông Trump cho rằng “mọi khả năng cần được xem xét”.

Nghị Viện Bang có thể quyết định về đại cử tri nếu "bầu cử thất bại"

Theo các chuyên gia về luật pháp Hoa Kỳ được báo New York Times và hãng tin Mỹ AP trích dẫn thì về mặt lý thuyết, cơ quan lập pháp tại các bang có quyền quyết định cách thức chọn các đại cử tri để bỏ phiếu bầu ra tổng thống và phó tổng thống.

Trên nguyên tắc thì đạo luật về đại cử tri quy định thống đốc bang xác nhận cả kết quả bầu cử và kết quả bầu đại cử tri của bang đó, và thông thường thì đảng của ứng cử viên tổng thống giành chiến thắng sẽ cử ra các đại cử tri ở bang đó, và thống đốc bang có nhiệm vụ xác nhận các đại cử tri này.

Tuy nhiên, luật về đại cử tri cũng có quy định về trường hợp “bầu cử thất bại”, tức khi cử tri toàn quốc không chọn ra được tổng thống, các cơ quan lập pháp của bang được trao quyền tham gia và chỉ định đại cử tri. Tuy nhiên, đạo luật được ban hành từ năm 1876 này không nêu rõ thế nào là một cuộc bầu cử “thất bại”.

Cơ hội duy nhất để cơ quan lập pháp bang can thiệp vào việc chỉ định đại cử tri là điều khoản về “bầu cử thất bại”. Nếu từ nay đến giữa tháng 12 mà kết quả của cuộc bầu cử còn giằng co, thì Nghị Viện Đảng Cộng Hòa kiểm soát ở các bang có thể tuyên bố rằng Trump đã thắng và chỉ định các đại cử tri ủng hộ ông.

Theo New York Times, các vụ kiện mà ban vận động tranh cử của tổng thống Trump đệ trình dường như nhằm mục đích làm chậm tiến độ chứng nhận kết quả bầu cử của các bang, từ đó viện cớ để tuyên bố đây là cuộc bầu cử “thất bại”.

Kết quả không thể đảo ngược ?

Từ khi những ý tưởng bị cho là nhằm đảo ngược kết quả phiếu bầu phổ thông được gợi lên, báo giới Mỹ đã liên tục mời các chuyên gia về luật pháp Hoa Kỳ phân tích về tính khả thi của kịch bản nói trên, và hầu như tất cả đều trả lời là “không thể”.

Như để chứng minh cho tính xác đáng của các phân tích từ giới chuyên gia, hãng tin Mỹ AP ngày 14/11/2020 cho biết là giới lãnh đạo ở bốn bang then chốt mà tổng thống Trump cần thắng để có thể tái đắc cử là Arizona, Michigan, Pennsylvania và Wisconsin đều xác định rằng họ sẽ không tham gia vào kế hoạch nhằm thay đổi các đại cử tri trong bang để dồn phiếu cho tổng thống Donald Trump.

Điều đáng nói là các lãnh đạo này đều là người trong đảng Cộng Hòa. Tuyên bố của họ như vậy đã mặc nhiên bác bỏ gợi ý mà một số nhân vật theo đảng Cộng Hòa đã nêu lên thành cơ hội cuối cùng để tổng thống Trump tiếp tục ở lại Nhà Trắng,

Một số người còn lưu ý rằng, một động thái như vậy sẽ vi phạm luật bang và đi ngược lại ý nguyện mà cử tri đã thể hiện qua lá phiếu của mình.

Rusty Bowers, chủ tịch “Hạ Viện” tại Arizona do đảng Cộng Hòa nắm đa số cho biết: “Nếu không có gian lận - điều mà cho đến giờ tôi vẫn chưa nghe thấy - thì tôi chẳng thấy có bất kỳ cách thức nghiêm túc nào để thay đổi đại cử tri”. Sau khi cho biết là ông đã nhận được vô số email yêu cầu Hạ Viện Arizona nhập cuộc, nhân vật này khẳng định: “Theo luật các đại cử tri phải bỏ phiếu cho người đã được người dân chọn lựa”.

Pennsylvania và Wisconsin cũng không tán đồng

Tại Pennsylvania và Wisconsin cũng vậy, các nhà lãnh đạo Cộng Hòa cũng bác bỏ khả năng xen vào việc lựa chọn đại cử tri.

Trong một bài bình luận vào tháng 10, thượng nghị sĩ của Jake Corman và dân biểu Kerry Benninghoff – đều thuộc đảng Cộng Hòa - của bang này đã viết : “Lập pháp Pennsylvania không hề và sẽ không nhúng tay vào việc lựa chọn đại cử tri tổng thống của bang hoặc quyết định kết quả của cuộc bầu cử tổng thống.”. Văn phòng của hai người hôm 11/11 đã xác nhận với AP rằng lập trường của họ vẫn không thay đổi.

Tương tự như vậy, lãnh đạo Cộng Hòa của "Hạ Viện" Wisconsin, Robin Vos, từ lâu đã bác bỏ ý tưởng này và phát ngôn viên của ông ngày 12/11 cho biết ông vẫn giữ quan điểm đó.

Ở Michigan, thì giới lãnh đạo Nghị Viện cho rằng hành vi can thiệp nào cũng sẽ trái luật của bang. Tại bang này, thống đốc thuộc đảng Dân Chủ, nhưng cơ quan lập pháp lại ở trong tay đảng Cộng Hòa, vốn đang cho điều tra cuộc bầu cử. Tuy vậy, lãnh đạo “Thượng viện” của bang Mike Shirkey đã công khai cho biết hôm 13/11 rằng họ “không hy vọng là sẽ có thay đổi nào trong kết quả bầu cử”, theo đó ông Joe Biden đã thắng.

Tóm lại ý tưởng muốn các cơ quan lập pháp của các bang do đảng Cộng Hòa kiểm soát sẽ bỏ qua chiến thắng qua phiếu phổ thông của Biden ở các bang của họ và chọn các đại cử tri của Trump xem ra khó thể thực hiện, và vào ngày 14/12, các đại cử tri sẽ họp lại ở mỗi bang để bỏ phiếu bầu ra tổng thống và phó tổng thống. Gọi là bầu, nhưng thực ra là xác nhận ý muốn của đa số các cử tri toàn bang đã thể hiện trong cuộc bầu cử ngày 03/11.